

Бурят-Монголой ҮНЭН

СС-эй Бурят-Монголой Укомой, БМАССР-эй Верховно
Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

Партийна һуралсалай шэнэ жэл

мөдөр партийна һуралсалай
жэл эхилб. Партийна гэгээр-
элдэ һуралсалай шэнэ жэлые
йгээр эхилхын тулада пар-
комитетүүд болон партийна
организацинууд эхээн бэлэд-
хүдэлмэри үнгэргөө.

Партийна һуралсалда һайн дура-
ринцинууды сахиха тэһэн
хүсэд һайнаар ойлгоогүй
нэ боложо, зарим партийна
агацинуудта һуралсалай үнгэр-
гэлдэ бээ даагаад һураха гэжэ
коммунистуудай дулда по-
хэсэ бэлэдхэлээр, мүн юрэнх
бага коммунистууд орол-
һон байгаа. Тэдэнэй зарим-
а бээ даагаад һураха гэгэдэ,
багагүй байжа һуралсалай
хэжэй турша соо өөлтэй юмэ
һэн. Иимэрхүү байдал Хэ-
н, Мухаринбэрэй, Бичурын бо-
һон аймагуудай партиогани-
дта нёдондо үзэгдэн бай-
һон Торинн, Мухаринбэрэй,
Кударын, Закаменай айма-
марксистско-ленискэ тео-
бээ даагаад шудалагшадта
хэсэ болгон лекци, консуль-
таци үнгэргэгдэн байна.

агдалнуудта мүнөө жэлдэ
туһан тулада партиин айко-
комитетүүд, парткомүүд болон
ахын организацинууд ком-
мунист һуралсала түхэл ма-
гистр тус тустайн хөөрөлдэ-
дүрээр тодорхойлоо. Партий-
на һуралсалай шэнэ жэлдэ ком-
мунист һуралсал эмхидхэхэ ту-
риал партиин айкомүүдэй
дээрэ, партийна эхнн ор-
ганизациудай суглаанууд дээрэ
үзэгдээ.

марксистско-ленискэ һайн бэлэдхэлтэй
агацинуудай тоо нилээд оло.
Пропандистнуудай түрүү-
маршрууд район, аймаг, го-
һон үнгэргэгдөө. Илангаяа
Иволгин аймагуудта, Го-
рохото болон семинарууд
агацинуудта булгадаа ша-
даража, пропагандистнуудай
үзэгдэһэйгээр үнгэргөө.

ЦК-гэй июльскэ Плену-
мэй шиндхэбэринуудээр зо-
һон советскэ арайды социали-
промышленность болон ху-
шлага хурдан түргэн хуг-
цаарта партиингаа XX съез-
дэй шэнэ бэлэгүүдээр угта-
шэ зориггоо зангилан хү-
сэ байһан оршон байдал-
һаа һуралсалай шэнэ жэл
промышленность болон ху-
шлага саашанлай эрнд түр-
үжөөх замданай бэрхэ-
шэ ушарха байһаниинь мэ-
бэрхшээлүүдөө урид-
хажжа, тэдэниие шадар-
дабан гарахыгаа ту-
һанай бүхы кадрнууд,
коммунистууд общест-
вэлтын хуули ёһонууды,
экономическэ экономическа
парти, правительствен гя-
н дотоодын политикые,
экономик болон хүдөө ажа-
лхын асуудалууды һай-
сэ, тэрэнээ болото ажал-
хэжэ шадарга байха зэр-

агнууд һүүлэй үедэ эко-
номик шудалагдаа аи-
сэвэ табигад болоо. Эко-
номик мэдэрэлээ дээшэ-
хэжэ жэлэй һургуулинууд,
сэ болон хүдөө ажа-
лхын асуудалууды шу-
даража бэрхшээлүүд мүнөө
жэлнүүдтэ орхолоо ни-
эмхидхэгдэб. Экономик

Олон коммунистууд урда мэтэ
кружок болон политбүргуулинуудай
зангилда ябажа, политическэ эрдэм
мэдэрэлээ дээшлүүлхэ байна. Пар-
тийна эхнн организацинууд кружок
болон политбүргуулинуудай зангил-
нуудай идеино-теоретическэ үндэр
хэмжээндэ, эмхитэйгээр, таһалга-
раагүйгээр үнгэргэгдэжэ байлга
хангаха уялгатай.

Партийна пропандын шанар
пропагандистнуудай бэлэдхэллээ
эхээр дулдыдадаг байна. Тиммэбээ
пропагандистнуудай теоретическэ
бэлэдхэлы болон методическа мэр-
гэжэл шадларине дээшлүүлгэдэ
сэх анхарал табигдажа, пропаган-
дистнуудай саг үргэлжын семинар-
нууд идеино-теоретическэ үндэр хэм-
жээндэ үнгэргэгдэжэ байха ёһотой
болоно.

Партийна һуралсалы шэнэ жэлэй
түрүүлшын үдэрһөө эмхитэйгээр
эхилжэ, бүхы жэл соо коммунист-
нуудай политическэ һуралсалы шан-
нар һайнтайгаар үнгэргэе.

СС-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ Советскэ Союзай Маршал И. Василевские Ленинэй орденээр шагнаха тухай

Союзай Маршал А. М. Василевскини жара һаһа гүйсэһэн
андуулан, Советскэ гүрэнэй ба ССР Союзай Зэбсэгтэ Хүсэ-
элэгтэ ехэ габьяатай байһынь тэмдэглэн нүхэр Василевский
Ихтайловиче Ленинэй орденээр шагнаха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Түрүүлэгшэ К. ВОРОШИЛОВ.
СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй
Секретарь Н. ПЕГОВ.

Кремль.
сентябрийн 29.

№ 233 (1833)

ОКТАБРИНН

1

СУББОТО

1955 он

Сэн 20 мүнгкэ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

«Һуурин газарнууды болбосон
түхэлтэй болгохо, колхозууд, МТС-
үүд болон совхозуудта культурно-
ажануудалай ба өөрын гэрнүүды
бариха тухай» Бурят-Монголой
АССР-эй Верховно Соведэй 1954
оной ноябрийн 27-до гаргаһан тог-
тоолые Үрүүншын аймагай нотагай
Соведүүдэй ямараар дүүргэжэ бай-
һан тухай Үрүүншын аймсоведэй гүй-
сэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр В. И.
Филипповэй тоосоото элдхэлые рес-
публикын Верховно Соведэй Пре-
зидиум хаяхан хаража үзбэ.

Дурсагдаһан тогтоолые аймагай
нотагай Соведүүд болон тэдэнэй
гүйсэдхэхэ комитетүүд хангалта-
гүйгөөр дүүргэжэ байна гэжэ
БМАССР-эй Верховно Соведэй Пре-
зидиум тэмдэглэб. Аймагай, сель-
скэ болон сомоной Соведүүдэй сес-
синууд дээрэ энэ тогтоол оройдоо
хэлсэгдэгүй үлэшөө.

Аймагай олон Һуурин газарнууд
(Поперечное, Комсомольское, Укыр
ба бусад) харууһагүй шахуу
орхигдоһонхой. Колхознигуудай
байрын гэрнүүд ба буусанууд
болбосон түхэлтэй болгодоогүй,
ариг сээр бэшэ байдалтай бай-
на. Һуурин газарнууды уһаар
хангалта муугаар эмхид-
хэгдэнхэй. «Коминтерн», Маленко-
вой нэрэмжэтэ колхозуудта, «Улаан
туяа» колхозой холын фермнүүд ба
гүүртэнүүдтэ нитын банинууд үгы
байна.

Иимэ байбашье, аймагай, сельскэ
ба сомоной Соведүүд нотагуултаа
байһан арга боломжонууды муугаар
хэрэглэнэ, колхозуудай хүсэ, зөө-
ри хэрэгжэжэ, культурно-ажануудалай
гэрнүүды бариха, хотон тосхо-
нууды болбосон түхэлтэй болгохо
талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри һу-
лаар ябуулна. Колхозууд болон
МТС-үүд өөһөдөө гэрнүүды бариха
байһан колхознигуудта ба алба-
хагшадта шухала хэрэгтэй туһа-
ламжа үзүүлэгшэй. Колхозуудта пи-
лотаманууд муугаар хэрэгжэгдэнэ.
Һуурин газарнуудай үйлсэнууды
ногооруулгаар (модо тарилгаар)
юушы хэгдэнэгүй. Колхоз, эмхи
зургаан, организаци болон пред-
приятинуудай байрлагша газарнууды
гүримтай болохын тула орол-
долго гартагданагүй.

Өөрын гэр байрын барилгада ха-
раалагдаһан удаан болзорой үрһа-
ламжа хүсэдөөр хэрэглэгдэнгүй.
Жэшээлхэдэ, 1954 ондо Үрүүншын
аймагта өөрын гэр байранууды барил-
гада 326 мянган түхүргэй номо-
логдон байгаа. Тээд болото дээрэ
мин 234 мянган түхүргын хэрэ-
глэгдэн байна.

Хүдөөгэй культурна эмхи зургаа-
нууд ажалшадтай дунда ойлгуула-
мжын хүдэлмэри муугаар ябуулна,
колхознигуудай сүлөөтэй сагаа
культурнаар үнгэргэхын тула мүр-
тэй юмэ хэдэггүй. Клуб, уншалгын
байшан, улаан булангууд ямар-

Заиграйнхид малай үбэлжэлгэдэ муугаар бэлэдхэнэ

Заиграйн аймагай колхозууд үнгэр-
гшэ үбэлжэлгэдэ муу бэлэдхэлтэй
байһан дээрһээ олохон бэрхшээл-
үүдтэй ушарһан юм. Юуб гэхэдэ,
хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлэдхэгдэгүй,
малай дулаан һайн байранууд барил-
даагүй байжа, мал олоороо гар-
залһан байна. Аймагай олонхи кол-
хозууд малаа ехээр тураажа, ашаг
шымьень доошолуулаа һэн.

Эндэх колхозууд ерэхэ үбэлжэл-
гэдэ хэр бэлэдхэб, нёдондой дутуу
дулдануудһаа зохио тобошолот
хээ гэшэ гү? Нёдондой алдуунуудһаа
тобошолот хэрдэггүй, малажа-
лаар хараалагдаһан хэмжээ-
ябуулганууд саарһан дээрээ үлшэ-
һэн байна. Жэшээ болгон, Молото-
вой нэрэмжэтэ колхозые абаад үзэе.
Тус колхозой гол һалбаринь мал-
ажал юм. Тээд, энэ гол һалбаринь
хуушанай, гээдгэни аргаар эрхилжэ-
дэнэ. Малайиһаа байрануудай хуу-
шарһан байбашье, тус колхоз шэнэ
байранууды бариха талаар мүртэй
юмэ хээгүй. Жэлһээ жэлдэ малай
хэдэн байранууды бариха түсэб та-
бигдагшье һаа, тэрэ түсэб
дүүргэгдэнгүй. Мүнөө жэлдэ тус
колхоз үсээдэй байха типовой бай-
ра, 90 тугалай байха байра, тус тус-
таа мянган толгой хониной байха
хоёр байра, гайхан ба шубуунай
байра барихаар түсэблэн юм. Үг-
өөр мүнөө тэдэ байрануудай нэгэ-
нииншье барилдаагүй. Гансал үсээ-
дэй байрын һуури табигдаһан байна.

Иимэ байдал юун дээрһээ тохёол-
доо гэхэдэ, колхозой правленин
түрүүлэгшэ нүхэр Цыдынжапов ма-
лай байранууды бариха хэрэгтэ
анхаралаа хандуудаггүй тула ба-

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ (1-
дэхи ноур).

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ (1-дэхи
ноур).

А. Смирнов.—Нёдондойноггоо дутуу дунданууды
дабтана (1-дэхи ноур).

А. Дмитриев.—Заиграйнхид малай үбэлжэлгэдэ муу-
гаар бэлэдхэнэ (1-дэхи ноур).

Коммунистуудай политическэ һуралсалые эмхитэй-
гээр эхилээд, һуралсалай бүхы жэлэй туршада идеино-
теоретическэ үндэр хэмжээндэ ябуулаха (2-дохн ноур).

Мал олооринь таргалуулаха, гүрэндөө мяха ехээр ту-
шааха (2-дохн ноур).

КПСС-эй XX СЪЕЗДЫН ХҮНДЭЛЭЛДЭ (3-дахн
ноур).

Б. Дымбрылов.—Тэжээл ехээр бэлэдхэхын түлөө
тэмсэнгүй (3-дахн ноур).

М. Домогацких.—Хитадай Арадай Республика урга-
жа, бэхнжэжэ, илажа байна (3-дахн ноур).

Хитадай Арадай Республикын байгуулагдаһаар зур-
гаан жэлэй ойдо (4-дэхи ноур).

ООН-эй Генералына Ассамблейн X сессн (4-дэхи
ноур).



Н. В. Мичуринай түрөөр 100 жэлэй ойдо.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Тамбовско областин Мичуринска городтохн генетическэ Цент-
ральна лабораторин гол питомнигой территори дээрэ байдаг Н. В. Мичуринай
Байшан-музей соохи кабинет. Тэрэн соо Н. В. Мичурин ажалладаг байһан юм.
ТАСС-эй фотохронико.

Нёдондойноггоо дутуу дунданууды дабтана

КЯХТА, (Телефоноор абтаба).

Аймагай колхозууд таряа хуралгы
эхилһээр нилээд удаахан болоо. Тээд
сентябрийн 25 болотор эндэхн кол-
хозууд таряа хуралгын түсэбнэ
86,1 процент дүүргэн байна. Илан-
гала Ленинэй нэрэмжэтэ (Кяхтын
МТС-эй харьяата), Маленковой нэ-
рэмжэтэ (Пограничнн МТС-эй
харьяата) колхозууд тарилгыһаа

хахалһаань багахан үлүүе хуряагаа.
Жэшээлхэдэ, Маленковой нэрэмжэ-
тэ колхоз (түрүүлэгшэ нүхэр Дор-
жиев) 7 комбайнай хуряаһан таряас
сар соопь, эрхмн шанартайгаар ха-
таажа, сээрлэжэ шаданагүй. Тии-
мэһээ энэ колхоз гүрэндэ уялгата
ёһоор таряа тушааха түсэбөө мүнөө
болотор дүүргээгүй байна. Энэний
гол шалтагаан юуб гэхэдэ, комбайн-
һаа ороһон таряан тогууд дээрэ
ехээр сугларшоод, зариманинь
үжэжэ, гутажа хэбтэнэ. Тус колхо-
зой Калининска гэжэ нотагтахн ток
дээрэ хэдэн зуун центнер таряан гу-
таа. Тээд эндэхн таряас сээрлэхэ,
хатааха хүдэлмэри тои һулаар, эм-
хигүйгээр ябуулагдана. Эндэ орой-
доо нэгэ зернопулгт хүдэлнэ. Гэбэ-
шые колхозой правлени тэрэ зерно-
пулгы удрэ һүнгүй хүдэлжэжэ,
сүүдхэдээ 2 халаан эмхидхэжэ, бү-
тээсэ ехэтэйгээр ашаглаха аргатай
байһан аад, ток дээрэхн талмайе гэр-
лэлүүлхэ электралампочканууды
таряа хуряалгын урда тээ худалдан
абаагүй дээрһээ энэ арга болом-
жобо хэрэглэжэ шаданагүй. Гадна,
хушалгатай сушилкануудгүй дээрэ-

һээ сээрлэгдэн газар дээрэ ад-
халдаһан хэдэн зуун центнер таряас
үдэр бүрн хүрээр худхаха хэрэгтэй
болоно. Мүн Сафроновка гэжэ нота-
гта комбайнһаа гараһан таряан
хээрэ, полини захата, сээрлэгдээ-
гүй газарта адхалдаа. Тэрэ тар-
яан мүнөө хүрээр харуулгүй бай-
на.

Колхозой олонхи тогуудта ком-
байнһаа ороһон таряан шэгнэгдэг-
гүй, минн мэшээгүүдын тоолодолог
байна. Хаяхан 3 мэшээгтэй ороһоо
шэгнээд үзэхэдэ, нэгдэхинь—53,
хоёрдохинь—55, гурбадахинь—58 ки-
лограмн татаба. Тээд тоо бүрд-
хэгшэд нэгэ мэшээ соо 50 кило-
грамм таряан гэжэ тоолодолог байба.
Тиимэһээ колхозой хүтэлбэрлэгшэд,
тогы даагшад комбайнһаа хэды
шэнэ таряанай оройны мэдэдэг-
гүй байна.

Иматгал эдэ бүхн шалтагаанууд-
һаа боложо, Маленковой нэрэмжэтэ
колхоз гүрэндэ уялгата ёһоор таряа
тушааха, мүн үрлээ хүрэнгэ хааха
түсэбөө мүнөө хүрээр дүүргээгүй.

Иимэ байдал мүн Ленинэй нэрэм-
жэтэ колхоздо үзэгдэнэ. Илангаяа
эндэхн колхозто 4-дэхи бригадада
таряа хатаалгын, сээрлэлгын хү-
дэлмэри аргагүй муугаар эмхидхэг-
дэнхэй.

Дурсагдаһан колхозуудай хүтэл-
бэрлэгшэд таряа тушаалгы, үрлээ
хүрэнгэ хаалгы ойрын үдэрнүүдтэ
дүүргэхын түлөө дары хэмжээ абаха
ёһотой.

А. Смирнов.

Аймагтай зарим колхозуудта сийсэ
даралга, солоомо ба мэхиниэ суг-
луулаха хүдэлмэри хангалтагүйгөөр
ябуулагдана. Мүнөө хартаабхы,
овошной культуранууды хуряалга
үсэдэ хартаабхын эшээр, орогдой
эдэний үтэдлөөр сийсэ даралдаа
таарамжатай. Тээд энэ хэргыие зарим
колхозой хүтэлбэрлэгшэд тоо-
ногүй. XVIII партсездын нэрэмжэ-
тэ колхоз 43 гектар хартаабхыһаа
эшье хаяжархөө. Иимэ ушарнууд
эгэнтэ бэшэ үзэгдэнэ. Ороһото куль-
турануудай хуряалга дүүрэхэ дүтэ-
лэ. Зүгөөр «Красный оптиник»,
Молотовой, Энгельсын, Калинин-
эй нэрэмжэтэ колхозуудта нэгшье гек-
тарай солоомо суглуулагдаагүй, бо-
росдо норожо, гутажа хэбтэнэ. Тээд
колхозуудай хүтэлбэрлэгшэд, МТС-
үүдэй дирекцин болон мэргэжэлтэд
һаһаа амархан һуужал байна.

А. Дмитриев.

Аймагай зарим колхозуудта ма-
лай уһалуури хомор. Жэшээлхэдэ,
XVIII партсездын нэрэмжэтэ кол-
хозой Харайдайха гэжэ нотагта кол-
хозой олонхи малынь байха ёһотой.
Тээд, тэдэнь малай уһалуури үгы.
Тэршэлэн Дмитриевой, Энгельсын
нэрэмжэтэ колхозуудай малай

Коммунистуудай политическэ хуралсалы эмхитэйгээр эхилээд, хуралсалай бүхы жэлэй туршада идейно-теоретическэ үндэр хэмжээндэ ябуулха

Түрүүшын үдэрһөө хиналта хэрэгтэй

Улан-Удын модонной заводой дэргэдхи партийна эхин организаци 1954—1955 оной хуралсалай жэлдэ партийна хуралсал эмхидхэгдэ эхэлэн алдуу гаргаһан байгаа. Коммунист бүхэн хуралсалайгаа формые өөрөө шэлэн абаха тушаа партиин ЦК-гэй заабарине баримталан, заводой коммунистуудай 70 процентн бээ даагаад хуралсахаар шиндэ хэн. Тээд тэднэр бээ даагаад хуралсажа байһан тоодо ороод, үнэндөө юушье хэдэггүй байгаа. Тингээдшье, эндэхи партийна эхин организациин бюро, партиин Пригороднэ райкомой хүдэлмэрилгүшэд коммунистуудай хуралсалысые хилин шалгадаггүй, энэ хариусалгата хэргэс ударидаггүй орхижорхиһон байна.

Коммунистуудайн минн 30 процентнэ экономическэ эрдэм шудалха кружокогто ябахаар бэшүүлэ хэн. Энэ кружогынь хүсэндөө орохолоо үйлдэбэринэ экономикэ шудалха бэшэ, харин техникэскэ онсо асуудалнуудыс шудалха техникүмүмэй кружок болоһоһон юм.

Үнгэрэгшэ хуралсалай жэлэй хоёрдохи хахадта партийна хуралсалай ябасыс партиин горкомой түлөөлөгшэдэй шалгахдаа, бээ даагаад хуралхадн гэжэ үгэһэн коммунистууд хуралсальгүй, хураха гэжэ оролдохонгүй байһон. Энэ дутагдалаа усадхын тулада байгша оной явһар хараһаа эхилжэ партиин түхыс пэгдэхэ жэлэ шудалха кружок эмхидхэгдэ юм. Энэ кружокто хамта 23 коммунист хураа хэн. Гэбшье, занятидаа мууса бэлдэхэд, гээгдэжэ эрдэг, үгышье наа оройдоо эрдэггүй ушарнууд олон тохоболдог байгаа. Тинхэдэ томилогдоһон пропагандистыс

ажалдаа хайша хэрэгээр хандаг хэн.

Партийна эхин организациин бюро хуралсалай шэнэ жэлдэ эдэ дутагдалнуудаа хараадаа абаад, коммунистуудай хуралсалысые ходоо шалгажа, дутуу дундануудын саг соонь усадхажа байха зорилго табига. Мүнөө коммунист бүхэнтэй тусгаар хөөрөлдөжэ, хуралсалай ямар формые тэднэй шэлэн абаха тухайн, нёдондо жэлэйнгээ алдуу дабтахагүй тухайн хэлсэһэн байнабди. Мүн энэ жэлдэ коммунистуудайн олонхын кружокогто хуралсаха болобо. Минн 4 коммунист бээ даагаад хуралсаха болоо. Зарим коммунистуудайн үдэшын хургуулида, лесотехническэ техникүмдэ хураха байна.

Сентябрийн 16-да партийна суглаа хэжэ, энэ жэлдэ хүдэлхэ кружогуудаа, тэднэй пропагандистнуудыс томилоһон, зантинуудаа хаана үнгэрэгшэ тухай, коммунист бүхэнтэй ямар кружокогто хуралсаха тухай хэлсэһэн байнабди.

Партийн түхэ шудалха 2-дох жэлэ нүхэр Битюковой хүтэлбэрилдэг кружок зантята үсгэлдэр эхилэ. Энэ кружоког түрүүшын зантйа найнаар үнгэрбэ.

Хуралсалай жэлэй турша соо партийна хуралсалай ябасыс ходо шалгажа, дутуу дундануудын усадхажа, коммунист бүхэнтэй хуралсалысые нэгэ хэды болоод шэ шалгажа байнабди. Тинхэдэ коммунистуудай хуралсалысые дээдэ хэмжээндэ үнгэрэгшэ шадхаа байнабди.

М. Малышев, Улан-Удын модонной заводой партийна эхин организациин секретарь.

Партийна библиотекеын хүдэлмэриисе найжаруулхабди

Партийна хуралсалай шэнэ жэлдэ Мухаршэбэрий аймагай колхозуудай, МТС-үүдэй, совхозой болон эмхи зургаануудай партийна эхин организацинууд эхэлэн бэлдэхэлэй хүдэлмэриисе үнгэрбэ. Аймагай бүхы партийна организацинуудта коммунистуудай хуралсал тухай тэднэй тус тустайн хөөрөлдөөнүүд үнгэрэгшэ. Хэрбэ үнгэрһэн хуралсалай жэлдэ олохон колхозуудай эхин партийна организацинуудай хүдэлмэриисе нилээдгүй олон дутагдалнууд байһан байгаа наа, энэ жэлдэ тэднэс дабтахагүйн түлөө хүдэлмэриисе ябуулагдаа. Тинн мүнөө жэлдэ аймаг дотор 50 кружоког, политхургуулинууд ба теоретическэ семинарууд хүдэлмэрилхэ юм. КПСС-эй түхэ, диалектическэ ба историческэ материализм шудалха кружоког эмхидхэгдэхэ гадна, политическэ экономи ба хүдөө ажархыс экономикын асуудалнуудыс шудалха семинарууд эмхидхэгдэ. Тэрэшэлэн В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулга шудалха кружоког эмхидхэгдэ.

Партийна хуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэхэдэ пропагандистскэ кадруудыс зүбөөр шэлэн ололгодо онсо анхарал хандуулагдаа. Юуб гэжэ, марксистско-ленинскэ теорисе гүнзгээр шудалһан пропагандист хуралсашда ойлгосотойгоор заажа үгэдэг, хэлэһэн юумэсэ бүхөөр ойлгуулдаг байна. Тинмэйжэ КПСС-эй айком политическэ бэлдэхэлэй хүнүүдс пропагандистнуудаар баталһан байна.

Хуралсалай түрүүшын зантинуудыс идейн үндэр хэмжээндэ үнгэрэгшын тула пропагандистнуудтай нэгэ үдэрэй семинар үнгэрэгдэ. Тэрэ семинар дээрэ «Промышленности саашалдан дэбжэхэ асуудалнууд», «КПСС-эй ЦК-гэй январскэ, июльскэ Пленумүүдэй тогтоолнуудыс дүүргэхэ хэрэгтэй аймагай партийна организациин зорилгонууд», «Араудуудай хоорондоо ханы барисаан тухай», «1954—1955 онуудай хуралсалай жэлэй дүнгүүд ба партийна хуралсалай шэнэ жэл

лэй зорилгонууд тухай» лекцинууд болон элидхэг уншагдаа.

Пропандистнуудай имэ семинарууд түсэбэй ёһоор үнгэрэгдэжэ байха.

Мүн аймагай олохон коммунистууд марксистско-ленинскэ теорисе бээ даагаад шудалха юм. Бээ даагаад шудалгагшда КПСС-эй айкомой партийна библиотекеын зүгһөө бодото туһаламжа үзүүлэгдэхэ байна. Партийна библиотекеын дэргэдэ лектори байгуулагдаа. Тэндэ марксистско-ленинскэ теорини шухала асуудалнуудаар лекцинууд уншагдаха байна.

Гадна, аймагай 3 МТС бүхэндэ бээ даагаад хуралсашда консультаци үгэхэ пунктнууд эмхидхэгдэ. Тэндэ бэлдэхэлэй коммунистууд бээ даагаад хуралсашда бодото туһаламжа үзүүлхэ юм. Жэшээлхэд, консультантнуудаар философско наукануудай кандидат П. И. Хаданов, Д. Банзаровай нэрэмжэтэ педагогическэ институтда багшаар хүдэлмэрилхэн коммунист нүхэр А. П. Алексеев, арадай судья И. А. Демин, аймагай прокурор Н. А. Лыткин гэгшэд хамтадаа 18 нүхэд баталагдаа.

Кружогуудай болон политхургуулинуудай зантйа «Победа», Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозуудта, Гашиней МТС-тэ мүнөөдөрһөө эхилхэ юм. Бээдэ парторганизацинуудта эдэ үдэрүүдтэ түрүүшын зантйа нууд болохон.

Партийна хуралсалай жэлэй түрүүшын үдэрэй зантйа нуудта КПСС-эй айкомой болон бюорогй гэгшүүд, мүн аймагай бусад хүтэлбэрилхы нүхэд хабаадлалсаа юм. Тэднэр коммунистуудай партийна хуралсалысые эмхитэйгээр саашадаа үнгэрэгшэ хэрэгтэ бодото туһаламжа үзүүлхын тулада эхин партийна организацинуудта ошоод байна.

Н. Иванов, КПСС-эй Мухаршэбэрий айкомой пропаганда ба агитациин таһагыс даагша.

Кружогууд ба политхургуулинуудай зантинууд эхилбэ

Партийна хуралсалай шэнэ жэл эхилбэ. Железнодорожно болон Пригороднэ районой зарим партийна организацинуудта хуралсалай жэлэй түрүүшын зантйа нууд үсгэлдэр үдэшэлэн болобо. Мяханай комбинадай цехүүдэй, модонной заводой, «Кооператор-комсомолец» гэжэ олзоборилгын артелиин, ПВЗ-гэй цехүүдэй, түмэр замай узелай партийна организацинуудай дэргэдэ эмхидхэгдэһэн зарим кружогуудай, политхургуулинуудай ба семинаруудай зантйа нууд боложо, эмхитэйгээр үнгэрбэ. Мүн Га-

луута-Нуурай рудоуправлении, түмэр замай тэндэхи узелай парткомүүдэй дэргэдэ эмхидхэгдэһэн кружогуудай, семинаруудай, политхургуулинуудай зантйа нууд мүнөөдөр болобо. Партийн райкомүүдэй түлөөлгүшэд тэдэ кружогууд ба семинаруудай зантйа нуудта байлсажа, түрүүшын зантйа нуудыс пропагандистнуудай ямараар үнгэрэгшэн, удаадаа зантйа нуудта хайшан гэжэ ябуулаха байһан тухайн тэднэй зүбшэн хэлсэхэ, мүн өөһэднэгдэһэн ханамжа, дурдхалнуудыс хэлэжэ үгэхэ.

Занятия эхилхээр бэлэнби

Мүнөөдөрһөө эхилжэ хаа хаанагүй партийна гэгээрэлэй сетвдэ хуралсалай зантйа эхилхэн. Тинмэйжэ би мүнөө жэлдэ пропагандистаар дахин томилогдоод байхадаа урда жэлнүүдэйхидэл адли зантйадаа найнаар бэлдэхэб.

Эдэйн аймагай Боргойн сомоной Сталинэй нэрэмжэтэ колхоздо пропагандистаар олохон жэлэй туршада хүдэлмэрилжэ, коммунистуудай политическэ эрдэм мэдэрлэсые дээшлүүлхын түлөө оролдоһон гаргадаа бэлэй. Түрүүшын жэлдэ политхургуули хүтэлбэрилхэ, тэрэннэс коммунистууд дүүргэ хэн. Удаадаа хэлнүүдтэй КПСС-эй түхын хуряныг курсыс нэгдэхэ жэлэ болон хоёрдохи жэлэ шудалха кружокогудыс хүтэлбэрилхэб. Тэдэ кружогуудай зантйа таһалгараггүйгөөр ябуулагдажа, хурагшад үзэһэн материалнуудаа амжалттайгаар шудалаа хэн. Тингэжэ манай коммунистууд партиингаа түхыс шудалжа дүүргэ хэн.

Нёдондо жэлдэ колхозойн коммунистууд бээ даагаад хуралсаха формо шэлэжэ, би тэднэй консультант болгогдоһон байгааб. Коммунистуудай олонхын бээ даагаад хуралсаха бэлдэхэлгүй байшоо. Тинмэйжэ мүнөө жэлдэ коммунистууд кружокогто хураха гэжэ шиндэ.

Хуралсалай 1955—1956 онуудта эндэхи коммунистууд Владимир Ильич Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулга шудалха гэжэ шиндэнхэй. Агуусхэ вождинингоо алдарта хайхан ажабайдал, ажал-ябуулга шудалхага хүтэлбэрилхэ зол мүн намда тулаба. Эхилхэсэ байгаа хуралсалай жэлэс амжалттайгаар үнгэрэгшын тулада, тэрэндэ найнаар өөрыгөө бэлдэхэ хэрэгтэй. Өөрынгөө пропагандистскэ хүдэлмэрини дүй дүршэлхөө би энээннэс найнаар ойлгонхой.

Хуралсалай түрүүшын зантйа нуудта КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй түхэхтэ шиндхэбэринүүдэс шудалха байнабди. Эдэ материалнуудыс колхозой бодото байдалтай холбуулан, тодорхой баримтанууд дээр жэшэ харуулжа байгаад хуралсаха ябадала анхаралаа хандуулха байнаб. Техникэскэ дэбжэлтэ туһалаха талаар хэдэн пропагандистскэ статынуудыс уншааб. КПСС-эй айкомой хайхан үнгэрэгшын семинарта хабаадлалсажа, тэндэ зантйа яажа бэлдэхэ талаар тодорхой заабаринуудыс абааб.

Зантйа үнгэрэгшэд харуулан ойлгуулха материалнуудыс хэрэгтэлхэ, зааһан материалаа дабтажа хуралсашда хөөрлэхэ үнгэрэгшэд тэднэрэй үзэһэн материалаа найнаар шудалхадан эхэ удхашанартай байдаг. Мүнөө жэлдэ коммунистуудай хуралсалысые бури найнаар, бури шадбаритайгаар үнгэрэгшын түлөө оролдохоб.

Ц. Сагалеен, пропагандист.

Партийн Прибайкальска айкомой пленум

КПСС-эй Прибайкальска айкомой элжээтэ пленум хайхан болобо. Пленум дээрэ «Партийна гэгээрэлэй шэнэ жэлэй зорилгонууд тухай» асуудал зүбшэн хэлсэгдэб.

Тус асуудалаар партиин айкомой секретарь нүхэр Г. П. Перевалов элидхэл хэхэ зуураа, партийна хуралсалай үнгэрһэн жэлдэ коммунистууд болон партийнайаа эдэбхитэд эрдэм мэдэрлэлэ нилээд дээшлүүлжэ, ажархын асуудалнуудыс яһала шадбаритайгаар шиндхэдэг болоо гэжэ тэмдэглэбэ.

Хуралсалай үнгэрһэн жэлэс эмхитэйгээр дүүргэһэн «Завесты Ильича», Сталинэй нэрэмжэтэ колхозуудай, мүн Итанын леспромхозой, Итанын МТС-эй болон бусад партийна организацинууд хуралсалай шэнэ жэлдэ саг соонь нилээд найнаар бэлдэхэһэн байна. Гэбшье, хуралсалай шэнэ жэлдэ зарим парторганизацинууд хангалтагүйгөөр бэлдэхэһэн байна гэжэ элидхэлхэ болон үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

Аймагай партийна организацида политэкономы шудалха гурбан кружок түрүүшынхэ эмхидхэгдэ. Партийн айкомой дэргэдэ политэкономы шудалгашад саг үргэлжын семинар байгуулагдаа.

Удаань пленум дээрэ «Аймагай колхозуудта үбэлжэхэдэ бэлдэхэлэй хүдэлмэрини ябаса тухай» асуудал зүбшэн хэлсэгдэ. Энэ асуудалаар аймсовелдэй гүйсэдкомой түрүүлгшэ нүхэр П. А. Савкин элидхэл хэхэ.

Пленум зүбшэн хэлсэһэн асуудалнуудаараа тогтоол баталан абаа.

Мал олоорнь таргалуулха, гүрэндөө мяха ехээр тушааха

Партийна, советскэ, хүдөө ажархын ба бэлдэхэлэй организацинуудай хүдэлмэрилгүшэдэй зүблөөнөө

КПСС-эй Бурят-Монголой обком ба республик Министруудай Совелдэй зарлаһан партийна, советскэ, хүдөө ажархын болон бэлдэхэлэй организацинуудай хүдэлмэрилгүшэдэй зүблөөн хая болобо. Тус зүблөөн дээрэ мяха ехээр абадаг болохо ба гүрэнгэ тушаалгыс ехэ болгохо, мяханай промышленностин предпринимудта мал тушаажа абалга ба үүсэлэн буйлуулгыс найжаруулха хэмжээнүүд тухай элидхэл республик Министруудай Совелдэй түрүүлгшэ Д. С. Болсохов хэнэн байна.

Нү ба нооһо уялгата ёһоор гүрэндэ тушааха түсэбсэ республикын колхозууд дүүргэ. Мүнөө сентябрийн 1 болотор нёдондохойхи до орхолоо 59000 центнер хүн ехээр тушаагдаа. Нооһон үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орхолоо 4000 центнер ехээр тушаагдаа. Республикын малшад түсэбһөө гадуур 100000 центнер хү гүрэндөө худалдахын түлөө социалистическэ мурьсыс дэлгэрүүлбэ.

Нү болон нооһо гүрэндэ тушааха түсэбүүдэй амжалттайгаар дүүргэбэшье, республика соомнай бүхы дээрэ малажалһаа продуктуудыс абалга найн гэжэ тооломоор бэшэ. Республикын олохон колхозуудта мяха ехээр абадаг болохо гэгшэ хэмжээ-ябуулганууд дүүргэгдэнгүй. Энэ шухала хэрэгсые зүбшэн орхио абадал үшөө зайсуулагдагүй. Гүрэндэ мяха тушааха ба худалдаха түсэб нёдондохойхи до орхолоо холо муугаар дүүргэгдэжэ байна. Энээннэс нимэ тоо баримтанууд гэршэлнэ. Сентябрь нарын мэдээгээр, гүрэндэ мяха тушааха ба худалдаха түсэб республика соо минн 42 процент дүүргэгдэ. Нёдондохойхи до орхолоо мүнөө жэл манай республика хэдэн зуун центнер мяха гүрэндэ багаар тушааба. Хоринин, Иволгин, Заиграйн, Мухаршэбэрий, Сэлэнгийн аймагай колхозууд гүрэндэ мяха тушааха түсэб-бэйнгөө арайхан гурбанай нэгыс дүүргэбэ.

Малажалһаа продуктуудыс ехээр абадаг болохын түлөө горьтой хүдэлмэрин ябуулхын оролдо, харин минн малтай тоо толгойе тоолоод байдаг заншал мүнөө хүрэтэр усалдагдагүй. Мяха ехээр худалдахын тула, түбхын түрүүндэ, малые бэлшээжэ таргалуулха, шахаха хүдэлмэриисе зүбөөр эмхидхэхэ шухала байна. Тээд энэ хэрэгтэ би найһан ехэхэн дутагдалнууд мүнөө хүрэтэр усалдагдагүй, туранхай, амидын шэгнүүр багатай мал гүрэнгэ тушаагдажа, худалдагдажа, гүрэндыс, колхоздошье айхбатр ехэ гараа хохидол болоно. Жэшэ болгон Закаменай аймагай колхозуудыс абаад үзэс. Тус аймагай колхозуудай 1954 ондо гүрэндэ тушаалан бүхы малайны 66,5 процентн хүш шадал муутай, колхознондо бэшэ байгаа. Хэнийс мэдлээр, имэ ябадалыс КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленум огто буруушаһан байна. Тээд тэрэнэй йүүлгшэ Закаменай аймагай хүтэлбэрилгүшэд мяха тоболол хэхэ, гүрэндэ үгэхэ малаа найнаар бэлшээжэ, шахажа таргалуулха хэмжэе абагүй найнаар заанда. Малые бэлшээжэ, шахажа таргалуулха, мяха ехээр абадаг болохо гэгшэ асуудалыс КПСС-эй Закаменай айком ба аймгүйсэдком зүбшэн орхижорхоб, энээн тушаа оройлоо ноирхологшегүй бодоод байна. Эгээл энэ шалтагаанһаа боложо эндэхи колхозууд мүнөө жэлдыс ехэ гарздаа ороһон байха юм. Жэшээлхэд, 1955 оной түрүүшын хахадта тус аймагай колхозуудай гүрэндэ тушаалан малай 85,7 процентн хүш шадал муутай, туранхай байгаа.

Малые бэлшээжэ, шахаха хүдэлмэриисе закамнайхидэй эмхидхэггүй байһанһын баһа нэгэ аршагүй баримта нимэ байна. Эндэхэ колхозууд мүнөө жэл оройлоо 32 гахай гүрэндэ тушаагаа. Тэднэйн амидын шэгнүүр дунда ээргээр толгой бүрнин минн 49 килограмм болоһон байха юм. Тинхэдэ бэлдэхэлэй пунктда Тарбагатайн аймагай колхозуудай тушаалан 612 толгой гахай дунда ээргээр толгой бүрнин 102 килограмм шэгнүүртэй байба.

Малыс һайса шахажа, таргалуулангүй тушаахада али ээргын ехэ хоролотой, хэдэн олон толгой мал үлүү тушаагдадаг байһыныс нимэ тоо баримта дээрэлхэ хаража болоно. Жэшээлхэд, нёдондо мал туранхайгаар тушаагдаһан дээрэлхэ 18 мянган толгой мал үлүү тушаагдаа.

Имэ байдалыс саашадаа тэсэжэ болохогүй. Малые олоорнь бэлшээжэ, шахажа таргалуулдаг болохо, тэрэ ажархыс зүбөөр эмхидхэхэ ябал хадлаа эдлүүрнин газарай зуун гектар бүрндэ мяха улам ехээр абадаг болохо гол резерв мүн.

Малые бэлшээжэ, шахажа таргалуулха хүдэлмэриисе найнаар эмхидхэхэ арга манай эндэ бин гү гэхэдэ, гүйсэд бин юм. Бэлшээрн элбэг, бэлшээшэ тэжээл бин. Зүбөөр элбэг баян бэлшээрнэ зүбөөр, найнаар эдлэжэ шаданагүйбди, бэлшээрнэ

найжаруулха хүдэлмэриисе хэгдэнгүй. Тэрэнһээ гадна, малые намарай сагта тарянай, кукурузын, огородой нуури дээрэ бэлшээжэ арга колхоз, совхоз бүхэндэ бин гэгшэ.

Тинхэдэ мал бэлшэһэн таргалуулхын тулада зорюулжа намарай тарылга тусгаар тариха тухай асуудал үнн табигдаха ёһотой байгаа. Хабар эртүүр, ногооной гарахын урда тээ малда ехэ хүндэ, бэрхэ сагай тохоболдогын бүгдэнхэ мэдээжэ.

Намарай тарьяа мал бэлшээхын тулада ехэ газарта тарьяаа, хабаршыс малые найнаар таргалуулжа боломоор гэжэ түрүү ажархинуудай дүй дүршэл харуулаһа. Ногоон конвейер эмхидхэхэ гэшэ айхбатр шухала асуудал мүн. Тэжээлэй бата бэхи база байгуулха асуудал эсэлэн шиндэхын тулада хаа хаангүй кукуруза ехээр таридаг болохо ёһотой. Энэ жэлэй дүй дүршэл дээрэлхэ харахда, кукурузын тарылгын хойноһоо найн харуулалга хэһэн газарта силосыс ногоо элбэг ехээр абахаһа гадна, элэшэнтэһэн буурсагууд абалһан байгаа.

Малые бэлшэһэн таргалуулха гүрэнүүдтэ кадруудыс шэлэн олохо, тэдэнэй хүдэлмэриисе абуулха хэрэгтэ шухала анхарал хандуулха хэрэгтэй. Найн бэлшээрнтэй байгаад, ногоон конвейер эмхидхэхэд, малые концентрирование тэжээлээр хангадшыс, харин эдэ бүгдэс буйтныс зүбөөр хэрэглэжэ шаддагүй наа ямаршыс үрэ гарахагүй. Шадабаритай бэрхэ адуулгашан гэшэмнай малые таргалуулха талаар мастер хүн гэгшэ. Адуулгашан хадлаа өөрынгөө оролдоһоо ажаллаар, дүй дүршлөөр хаража ябаһан малаа таргалуулдаг байна. Малые бэлшэһэн таргалуулха ба шахаха хүдэлмэриисе эмхидхэхэдэ тэднэс харуулалха хүнүүдыс олохо табиха хэрэгтэ ехэ дутагдалнууд гаргадаг, тэдэндэ зохистной байра байдал байгуулхын тулада оролдоһоо гаргадаггүй, хуулар хараалһан ёһоор тэднэс урмашуулха хэмжээ-ябуулга бэлдүүлэгдэггүй байна. Адуулгашан хадлаа бэлшээрн үедэ хэды шэнээнэр малаа таргалуулхад хэды шэнээнэ түлбэри, мүн ажалай нэмэлтэ түлбэри абаха байһанаа эртэнһээ мэдэхэ ёһотой.

Малые бэлшэһэн таргалуулха гүрэнүүдэ байгуулхадна гадна, малые таргалуулха ба шахаха тусгаар ферментүүдыс байгуулха хэрэгтэй гэжэ зарим колхозуудай, жэшэһэн, Сэлэнгын колхозуудай дүй дүршэл харуулаһа, КПСС-эй ЦК-гэй январска Пленумэй шиндхэбэрини нигэжэ мал таргалуулхыс уялгалһан байгаа.

Гахай шахан таргалуулха, найн мяха абаха хэрэгсые мүнөө болотор тоохогүй абадал гараһаар заанда гэжэ зүблөөндэ хабаадагшад шүүмжэлһэн байна. Колхозууд гараһан поршохонхуудыс заатагүй худалдадаг муу заншалтай. Хэрбэ энэ жэлэй 8 нара соо 3448 гахай гүрэнгэ тушаагдаһан байгаа наа, 35,563 поршохонхууд худалдагдаһан байгаа. Арад сондо худалдагдаха 35 мянган центнер гахайн мяхан колхозуудһаа гүрэн дутуу абтаа гэжэ энэ баримта гэршэлнэ. Үнгэрэгшэ зарим колхозууд гараһан лэ бүхы түлнүүдэ колхозой базар дээрэ заатагүй худалдадаг болоһон байгаа. Эдэ бүгдэс дары усадхаха шухала байһыс онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Мяха ехээр абадаг болохо талаар али нэгэн тэдэ амжалта туйланхэ хэбэртэйгээр Иволгин аймгүйсэдкомой түрүүлгшэ нүхэр Цыренов хэлэхыс оролдохон байна. Аймагай колхозуудай 100 гаран гахай шахаад гүрэндэ тушаалыс ехэл амжалта гэжэ нүхэр Цыренов ханана гэшэ гү? Тингээд оратор Иволгин аймагта эдлүүрнин газарай 100 гектар бүрндэ оройлоо 85 килограмм гахайн мяханай хүртэдэ байһыс хэлэггүй. Мүн аймагай колхозуудай абалһан түлнүүдэс буйтныс шахуу худалдажа байһыныс хорбогүй тухайгаа баһа хэлэггүй. Энэ аймагта гансахан Булангийн нэрэмжэтэ колхоз аяар 200 гаран поршохонхууд худалдаһанһын мэдээжэ. Аймагай колхозууд 1956 ондо 1000 гахай шахажа гүрэндэ тушааха гэжэ нүхэр Цыреновэй мэдүүлхэдэ зүблөөндэ хабаадагшад шамарлаа. Энэ тэмдэглэхтэй асуулха болоо наа, энэнь яалаа ехэ болоно. Гэбшье, мяха улам улам ехээр абадаг болохо зорилгын табигдаад байхада, мүн аймаг дотор гахайн мяха бури ехээр абадаг болохо арга боломжын ехэ байтарын эды шэнээн гахай шахаха гэшэнь бираггүй. Гахай шахаһаар Иволгин аймгүйсэдкомой абажа байгаа хэмжээн гүрэндэ мяха тушааха түсэбэй багахан хубинэ бүгдэхэ байна.

Бичурын аймгүйсэдкомой түрүүлгшэ нүхэр Сахьянов малай хурайха ябадалыс усалдаха, малые оролдо оруулаха түсэбэй дүргэлтыс тои найнаар шалгаха тухай шухала асуудал зүблөөндэ табяа.

Аймагай колхозууд 100 гүрэнгэ 70 тулал, 100 хонинһоо 60 гүрэнгэ, эхэ гахай бүхэнһөө 4 поршохон абаа, — гэжэ нүхэр Сахьянов хэлэб. Малһаа түл абалга гэшэнь мяха ехээр абадаг болохо гадна хала арга мүн. Малые хурайханай гэмээр 100 эхэ мал бүр 60 центнер үхэрэй мяха, 16 хонинной мяха, 60 центнер гахайн мяха дутуу абаабди. Эдэ бүгдэс раадлаа абажа, аймагай партийна организаци малай хурайхалһаа хаха хэмжээ абажа байна.

Бэлдэхэлэй органуудай хангалтагүй хүдэлмэриисе зүблөөндэ дагшад хурсаар шүүмжэлдэ. Бэлдэхэлэй органууд тушааланһаа малые абаха гэгшэн гуримнаа үдэг, туранхай мал тушаажа тэдэннэс бэлшэһэн таргалуулхыс шахажа хэмжээ абадаггүй, нлангааа поршохонхууд гаргалшала ябадалтай тэмдэглэһэн Малай хүшэ тамир тодорхойн рэгтэ мүнөө болотор ямаршыс байхагүй. Энэ хэрэгтэ байһан организацинуудай хүдэлмэриисе дүй зүгһөө тушаалаа хэртүүлгэ рэглэхэ ушар үзэгдэгдэ.

Республикын колхозууд ехээр абадаг болохо хизартуу арга боломжотой гэжэ лөөн тэмдэглэс. Эдэ бүхы арга боломжонүүдыс буйтныс тархын тулада партийна, советскэ, хүдөө ажархын органууд түбхын түрүүндэ бүхэлн жэл соо малые бэлшээрн таргалуулха ба шахаха мэрнэс зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэй. Колхоз бүхэлдэ таргалуулхыс ба малнуудаа дары илгажа, түлнүүд болгон хубаагаад, дүршлөөн адуулгашадта тушаланһаа рэгтэй. Имэ гүрэнүүдтэ бэлшээрн таһалжа үгэхэ, мүн наар хэнзэлһэн сабиаланһаа ба тарянай полнүүдыс түгэхэ шухала. Бэлшээрнэ түлнүүд заатагүй концентрирование жэлгээр, тэрэшэлэн найн хангалдаха ёһотой.

Партийна организацинууд скэ болон хүдөө ажархын органууд байһан бүхы гахайнууд бүрлэхэхэ, тэднэй харуулхыс шалгажа байха, нэгшэс түбхыс худалдахагүй, абалһан малыс томо болгожо шахаха, тулада гахайн ферментүүдэй зэргээрн тэжээл, нлангааа трипаронан тэжээл үгэхэ гүрэн эдлюулхэ тэжээлэй раш

Зорихондоо хүрэн нүхэр

Филипп Куприянович манай хувийн дунда эгээл хүндтэй, үнэ хүдэлмэрийн эрхмээр хэвдэвч, ёстойл түүрүү хүн даа, гэж түмэр замтай Гусинозёрск паровозно дөногой хүдэлмэрийн нэгэн хажуудаа байгаа хөөрхөж байба.

Эб даа, зүб. Би нүхэр Иваногийн мэдэхэб, — гэж хажуу дэмжээд, саашан хөөрхөж — Эсгэр орооно хамгаалгын нүүдэл, 1947 ондо Филипп армийаа табигдаад ямаршье хувийн хүн манай деподо хүмүүжээ эхилээ. Мүнөө тэр хүн болоод байнаб, харнаа бөрмөн лэ оролдог, эрмэлз аша ха юм даа!.

Эб даа, зүб. Би нүхэр Иваногийн мэдэхэб, — гэж хажуу дэмжээд, саашан хөөрхөж — Эсгэр орооно хамгаалгын нүүдэл, 1947 ондо Филипп армийаа табигдаад ямаршье хувийн хүн манай деподо хүмүүжээ эхилээ. Мүнөө тэр хүн болоод байнаб, харнаа бөрмөн лэ оролдог, эрмэлз аша ха юм даа!.

Филипп Куприянович манай хувийн дунда эгээл хүндтэй, үнэ хүдэлмэрийн эрхмээр хэвдэвч, ёстойл түүрүү хүн даа, гэж түмэр замтай Гусинозёрск паровозно дөногой хүдэлмэрийн нэгэн хажуудаа байгаа хөөрхөж байба.

Түрүү нуури эзэлбэ

Филипп Куприянович манай хувийн дунда эгээл хүндтэй, үнэ хүдэлмэрийн эрхмээр хэвдэвч, ёстойл түүрүү хүн даа, гэж түмэр замтай Гусинозёрск паровозно дөногой хүдэлмэрийн нэгэн хажуудаа байгаа хөөрхөж байба.

Филипп Куприянович манай хувийн дунда эгээл хүндтэй, үнэ хүдэлмэрийн эрхмээр хэвдэвч, ёстойл түүрүү хүн даа, гэж түмэр замтай Гусинозёрск паровозно дөногой хүдэлмэрийн нэгэн хажуудаа байгаа хөөрхөж байба.

Филипп Куприянович манай хувийн дунда эгээл хүндтэй, үнэ хүдэлмэрийн эрхмээр хэвдэвч, ёстойл түүрүү хүн даа, гэж түмэр замтай Гусинозёрск паровозно дөногой хүдэлмэрийн нэгэн хажуудаа байгаа хөөрхөж байба.

М. Нихланов.



Пинокентий Павлович Мосоров Кабанский аймагтай Карл Марксын нэрэмжит загана барилгын колхозой бригадир юм. Тэрэнэй бригада загана барилгын түсбөө жэл бүрн үлүүлэн дүүргэнэ. Жэлээхэдэ, 1954 ондо 310 центнер загана түрэнэ тусааха түсбэтэй байган аад, 491 центнер тусаагаа. Бригадын гэншүд Бухасоюна шанда хүртэж, 6000 түхүрэг абган байна. Мүнөө жэлдэ нүхэр Мосоровой бригада түрүүшүүтэй зэргэдэ ажаллажа ябана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Пинокентий Павлович Мосоров.

А. Сахаровскайгай зураг.

Үннэй түмэрзамшадые хүндэлбэ

Сентябрь... Алтан намарай нэгэ сэлмэг үдэшэ түмэрзамшадый клубта үбгэн хүдэлмэришд сугларжа, түмэр зам дээрэ үннэй хүдэлмэришд өмчөөрөө. Эндэ 1905 ондоо хойшо Улан-Удын деподо хүдэлмэришд байган паровозой машинист, Сталинска шангай лауреат Д. Н. Ягодин, сибирск түмэр харгы барилсаахаяа 1898 ондо Украинанаа ябагаар ерэнэн хуушанай түмэрзамшан С. Т. Кондратович, 50-дахин жэлээ түмэр зчмай транспортода хүдэлмэришд байган алдарт машинист С. Д. Асеев ба бусад сугларба.

Вечер дээрэ Улан-Удын паровозно депогой начальник нүхэр Романенко элдхэл хэхэ зуураа, тэдэнэй алдарт замые тэмдэглээн байна.

— Манай депогой үннэй машинист С. С. Калинин 47 жэлэй туршада түмэр замтай транспорто дээрэ хүдэлмэришд зуураа, түрүү дүй дүршлөө дэлгэрүүлхын, ажалай бүтээс дээшлүүлхын, залуушүүлхын хүмүүжүүлхын түлөө үннэй зүрхэнбөө тэмсэдэг байгаа. Энэ нүхэр кривосовско хүдэлмэ манай деподо түрүүлэн дэмжэжэ, нэбтэрүүлхэнэйгээ түлөө

Улан Одоной орденээр шагнагдаһан юм. Тэрэнэй хүмүүжүүлхэн залуу түмэрзамшад өөрнөө багшадал адли жэлээтэй байган хүдэлмэришд. Жэлээхэдэ, хүндэ ашаанай паровоз жолоогоншо нүхэр Лазаренко энэ жэлэй эхншдэ хойно 33 погэд шэрээжэ, түсбөөө талуур 7.918 тонно ашаа зөөһөн байна.

Хуушанай түмэрзамшадый зүгһөө С. Д. Асеев, С. С. Калинин үгэ хэлэһэн байна. Тингээд КПСС-эй горком секретарь К. М. Продайвода хуушанай түмэрзамшадые амарналан байна. Удаан түмэр замтай транспорт дээрэ үнн удаан амжалтайгаар хүдэлмэришд түрүүшүүлхын шагнаха тухай Зүүн-Сибирин түмэрзамай начальник нүхэр Ермаковий приказ уншагдаа.

Энэ приказай ёноор «Сталинска урлалай удиринк» гэжэ значогоор 4 хүн, «Эрхим паровозник» гэһэн значогоор слесарь С. Е. Кузнецов шагнагдаһан байна.

Мүн олохон хүн мүнэтэн шанда хүртэһэн. Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаһан байна.

В. Воронов.

Тэжээл ехээр бэлэдхэхын түлөө тэмсэнэгүй

Малай тэжээл бэлэдхэлгэ Мухаршээрэй аймаг дотор хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Аймагай олохон колхозууд тэжээл бэлэдхэхэ түсбөө оройдоо 20 гаран процент, силос дараха түсбөө 5—8 процент дүүргэнэн мүртөө энэ хүдэлмэрийн оройдоо орхирхорхон байха юм. Жэлээхэдэ, малаар олон Сталин, Ворошилов, Маленковой нэрэмжитэ колхозууд ехээн таймайнаа кукурузын ургасые энэ дээрэнэ хүдэлмэришд байна. Сталинэй нэрэмжитэ колхоздо сабшагдаһан кукурузын энэ наба мүнөө хүртээр хуураагдаагүй, гутажа хэбтэнэ. Энэ колхоз хүлээл мээгээр тэжээл бэлэдхэхэ түсбөө 42 процент, силос дараха түсбөө 8,9 процент дүүргэнэн байха юм. Имэ байдластай байшье, тус колхозой правленийн түрүүлэгш нүхэр Фролов бодото хэмжээ абаагүй. Мүнөө тус колхоздо тэжээл бэлэдхэлэй хүдэлмэри зогсоолшоо.

«Улаан Шулуутай» колхоз тэжээл бэлэдхэхэ түсбөө 25 процент, силос дараха түсбөө 1,4 процент дүүргэнэ. «Тэжээл бэлэдхэхэ хүдэлмэришд үргэлжлөөр» гэжэ тус колхозой хүтэлбэрлэгшэд мэдүүлдэг. Тэд үнэндөө энэ колхозой тарианажаһай 3 бригадын гэншүд, эндэн малшад хүлүүлхын неделн соо оройдоо 13 центнер үбнэ бэлэдхэлэн байна. Имээр ажаллахадаа малда бардам хүрэхэ үбнэ тэжээл бэлэдхэхэ шадахагүй байһаншье элнэ. Гэбшье, Саган-Шулуутайда үбнэ ехээр бэлэдхэхэ, набаһаата тэжээл ба силос ехээр дараха арга боломжо бин. Мүн хүдэлмэришдөөр олон, машина зэмсэгүүдээр баян колхоз юм. Тэд, гансал эмхидхэлэй хүдэлмэри мууса ябуулагдана.

Хуурагдаһан үбнээ малда элюулхэгүйн тула колхоз бүхэн үбнээ хорбохо, шанга хингалта табиха зэргэтэй. Гэбшье, олохон колхозуудай хүрилгэдхэн сомоонууд мүнөө хүртээр хорбологдоогүй, малда гэнхүүжэжэ байна. Хрущевой, Калининэй нэрэмжитэ, «Путь Ленина» колхозуудай олон сомоонууд доогуураа тэжээл бэлэдхэхэ түсбөө 25 процент, силос дараха түсбөө 1,4 процент дүүргэнэ.

Тэжээл бэлэдхэхэ үргэлжлүүлхэ тулаа Мухаршээрэй аймагай партияна, комсомекс органууд, колхозуудай правленийнүүд яаралтай хэмжээ абаха уялгатай.

Б. Дымбрылов,

мапай корреспондент.

Һүритэй үбнэ гутана

Зэдын аймагай Лешинэй нэрэмжитэ колхоз олохон малтай колхозуудай нэгэн юм. Мүнөө энэ колхозой малай тоо толгой хорбод мянга хүрэхэ байна. Эды олон малда үбэлжэлгын үдэл гарза хоролтодо оруулахгүйн, ашаг шэмьшен эрхэ жэлдэ дээшлүүлхын тула тэжээлэй бата бэх база байгуула ёстой байгаа. Гэбшье, колхоз үбнэ хурялгынгаа түсбөө дүүргээгүй байна.

Колхозой правлений, партияна организаци малаа үбнэ тэжээлээр дутаахын тулд хүрөөд байшье, хэмжээ абаагүй. Олон гектар сабшаһан үбнэ сабшагдаагүй байна. Имэ байдал ахадаа тохёолодоо гэхэдэ, тус колхоз үбнэдэ эмхитэйгээр ороношье наа, саашадаа

ажалаа эмхидхэхэ шадаагүй, зарим колхозинуудын үдэрлэнгөө даалгабарине дүүргэхээ болһон байгаа.

Мүн колхозой правлений үхнбүүдэй ясли эмхидхэхэ гэжэ үбнэ хурялгын урда тээ шиндхэһэн. Тэд энэ тогтоолын бэлдүүлэггүйн, саарһан дээрэ үлэшөө. Тингэжэ парай үхнбүүдэй эхнэрнүүд үбнэ хурялгада хүдэлхэ аргагүйдэһэн байха юм.

Гадна, зарим һүрнэй нойтоор хүрилгэдхэн дээрлэхэ мүнөө өсөрһоо орой хүртээрөө гутажа, амташмээс гэжэ байна. Имэ байдал Цамаг гэжэ газарта, нүхэр Филатовай тэтлбэрлэдэг бригадада үзэгдөө.

В. Ойров.

Хятадай Арадай Республика ургажэ, бэхижэжэ, илажа байна

Хятадай Арадай Республика болон дотор хуудалдаа наймаанай хэмжээн нилээд ехэ болоо.

Эдүүр хамгаалгын ба тэгээрэлэй талаар республика доторы горьтойхон амжалтанууд туйлагдаа.

Советск түрүүшын табанжэлэй тагдан хорхой, оройн коммунистууд дэмьрнэ гэхэ мэтшэлэн Баруунай гүрэнүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Хятадай түрүүшын табанжэл тухайла буржуазна ороонууд мүн энээн шэнгээр бошгодо. Хятадай хармалһан түгээрүүдэй шашнадаг байһыне, нидэрланд хайтар хананаа. Эдэ буржуазна абарлшадые түгэхэ балхиса элбүүлээ.

Sub. No.